

2019-2023: Πώς η κυβέρνηση Μητσοτάκη υποβάθμισε την Ελευθερία του Τύπου στην Ελλάδα

«Μα γιατί μιλάνε όλοι ξαφνικά για την Ελευθερία του Τύπου στην Ελλάδα; Μήπως τους τσίμπησε καμία μύγα; Μήπως είναι όλοι τους εχθροί της πατρίδας και κατ' επέκταση των 'πατριωτών' που την κυβερνούν; Μάλλον τυχαίο θα είναι!»: Αυτή η συλλογιστική θα ηχούσε σαν βάλσαμο στα αυτιά των στελεχών της κυβέρνησης. Ωστόσο η πραγματικότητα, τους είναι πολύ πιο άβολη.

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη, από τις πρώτες κιόλας μέρες της στην εξουσία, επιδόθηκε σε έναν «αγώνα δρόμου» με ξεκάθαρο στόχο: Τον όσο το δυνατόν μεγαλύτερο έλεγχο όσο το δυνατόν περισσότερων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Παράλληλα, τα Μέσα και οι δημοσιογράφοι που δεν κατάφερε να ελέγξει, ήρθαν αντιμέτωποι με το βαθύ κράτος και το Predator, τον αποκλεισμό από χρηματοδότηση στην κρίσιμη περίοδο της πανδημίας, αλλά και την αστυνομική βία.

Σε αυτό το άρθρο, θα κάνουμε μια βουτιά στα 4 χρόνια της «Ελλάδας 2.0» και θα ακολουθήσουμε το νομοθετικό έργο της κυβέρνησης των αρίστων. Ή με άλλα λόγια, θα παρακολουθήσουμε πως, η κυβέρνηση Μητσοτάκη, συνέβαλε στην τεκμηριωμένη (και μάλλον ηθελημένη) υποβάθμιση του επιπέδου Ελευθερίας του Τύπου στην Ελλάδα.

ΕΡΤ: «Κάθε μέρα, το καλύτερο τους»

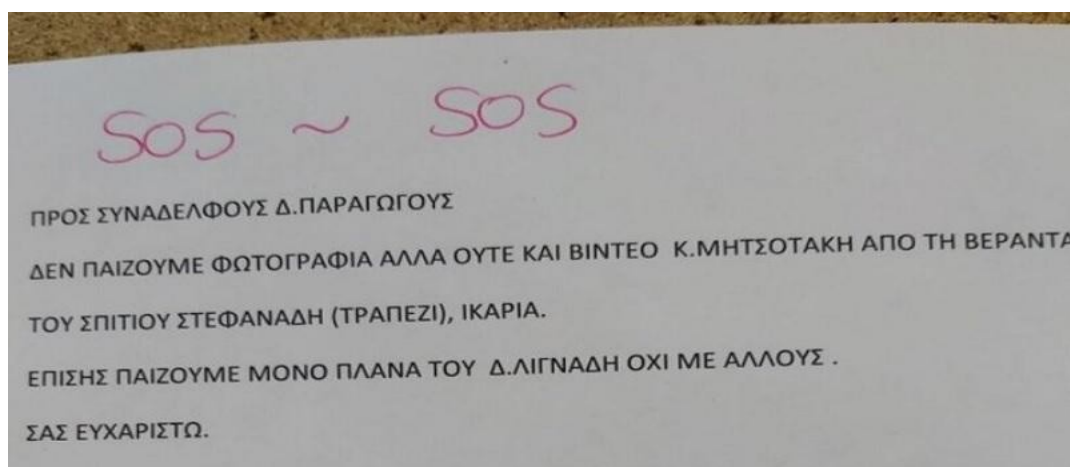
Όλα ξεκίνησαν με το Προεδρικό Διάταγμα 81/2019, το πρώτο Προεδρικό Διάταγμα επί κυβέρνησης Μητσοτάκη, το οποίο εκδόθηκε μόλις μια ημέρα μετά την εκλογική νίκη της Νέας Δημοκρατίας (όταν υπάρχει πολιτική βούληση... «το γοργόν

και χάριν έχει») και έθεσε την κρατική τηλεόραση και ραδιοφωνία της ΕΡΤ, καθώς και το κρατικό πρακτορείο ειδήσεων (Αθηναϊκό – Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων) **στην αρμοδιότητα του πρωθυπουργού**. Υπενθυμίζουμε πως, το Ε' τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας με την υπ' αριθμ. 174/2020 γνωμοδότησή του, διέγνωσε διάφορα ζητήματα συνταγματικότητας ως προς το εν λόγω Προεδρικό Διάταγμα.

Έναν μήνα αργότερα από τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων της ΕΡΤ και του ΑΠΕ-ΜΠΕ στον πρωθυπουργό, ο διευθυντής του γραφείου Τύπου της Νέας Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Ζούλας, πήρε... «προαγωγή» σε πρόεδρο της ΕΡΤ, ενώ, λίγο καιρό αργότερα –και εν μέσω πανδημίας- τοποθετούνται σε θέσεις ευθύνης στην Κρατική Τηλεόραση μια σειρά από πρόσωπα εμπλεκόμενα με το κυβερνών κόμμα.

Ας δούμε (μόνο λίγα) από τα αποτελέσματα των παραπάνω:

► «SOS: Προς συναδέλφους, παραγωγούς, δεν παίζουμε φωτογραφία αλλά ούτε και βίντεο Κ. Μητσοτάκη από τη Βεράντα του Σπιτιού Στεφανίδη, Ικαρία. Επίσης, παίζουμε μόνο πλάνα του Δ. Λιγνάδη, όχι με άλλους»: **Γραπτό σημείωμα που δόθηκε στους δημοσιογράφους της ΕΡΤ**, μετά από την «ανέμελη στιγμή» του πρωθυπουργού στην Ικαρία.



► Δύο μήνες μετά από το παραπάνω «ραβασάκι» και η ΕΡΤ, λογοκρίνει ρεπορτάζ που αφορούσε τη... λογοκρισία, καταφέροντας να μας θυμίσει βιβλία του Όργουελ. Συγκεκριμένα, όπως κατήγγειλε η δημοσιογράφος Μάχη Νικολάρα, «*Ήμουν στο μοντάζ όταν έμαθα ότι το ρεπορτάζ μου (σσ. με θέμα τη λογοκρισία στα*

Social Media) κόβεται και ετοιμάζεται εσπευσμένα άλλο θέμα για να αντικαταστήσει το δικό μου».

Το γιατί κόπηκε το ρεπορτάζ, το αφήνουμε στην κρίση του καθενός. Εμείς θα παραθέσουμε μόνο τα όσα αναφέρει η δημοσιογράφος (έχοντας κατά νου και την άρνηση της κυβέρνησης, τον Ιούνιο του 2021 στο να συγκληθεί Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνεια σχετικά με τα περιστατικά λογοκρισίας κατά αιρετών και δημοσιογράφων στο Facebook).

Λέει λοιπόν η κυρία Νικολάρα:

«Επεσε τέτοιος πανικός να μην παίξει αυτό το θέμα για τη λογοκρισία στα social media που παραγγέλθηκε άρον άρον και εκτελέστηκε άλλο θέμα για να αντικαταστήσει το “ενοχλητικό” ρεπορτάζ (...). Στο ρεπορτάζ, μιλούν, η φωτορεπόρτερ της Eurokinissi, Τατιάνα Μπόλαρη και ο Κωνσταντίνος Πουλής από το The Press Project, για τον **αποκλεισμό φωτογραφιών, ειδήσεων και σχολίων** σε σχέση με τις εξελίξεις γύρω από **την απεργία πείνας του Κουφοντίνα**. Το Facebook παραδέχθηκε το λάθος, όπως και σε δεκάδες άλλες περιπτώσεις, και ήρε τις ποινές (...) Επίσης, (σσ. οι ομιλητές) εξηγούν τους **μηχανισμούς ελέγχου**, θέτουν το καθολικό πλέον αίτημα για **διαφάνεια** και αναλύουν τη διεθνή διάσταση του θέματος».

Βέβαια, οφείλουμε να επισημάνουμε στο σημείο αυτό ότι τα προαναφερθέντα δεν αποτελούν «κεραυνό εν αιθρία», από την στιγμή που, σύμφωνα με το ίδιο το ΕΣΡ, το ποσοστό του ΜΕΡΑ25 επί του συνολικού χρόνου παρουσίασης των πολιτικών κομμάτων σε όλα τα δελτία ειδήσεων της ΕΡΤ ανέρχεται σε 1,8%, την ώρα που το αντίστοιχο ποσοστό της Νέας Δημοκρατίας (ως κόμμα και όχι ως «κυβερνητική παράταξη», μιας και το ποσοστό του χρόνου παρουσίασης της κυβέρνησης ανέρχεται σε 16,7%), ανέρχονταν σε 55,3%.

Από την ΕΡΤ στο ΑΠΕ-ΜΠΕ

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη βέβαια, δεν αρκέστηκε στο να θέσει υπό τον ολοκληρωτικό έλεγχο της **μόνο** την ΕΡΤ, αλλά και το Αθηναϊκό – Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων.

Συγκεκριμένα, με την υπ' αριθμ. 139344 ΕΞ 2021 υπουργική απόφαση, (ΦΕΚ Β' 5263/12.11.2021), η κυβέρνηση Μητσοτάκη, προέβη στην αύξηση των μελών του ΔΣ του ΑΠΕ-ΜΠΕ από 7 σε 9, με τον διορισμό των δύο επιπλέον μελών να γίνονται απευθείας από την ίδια, οδηγώντας, όπως είναι εύλογο, στην αύξηση του κυβερνητικού ελέγχου καθώς, για πρώτη φορά, **τα διοριζόμενα από την κυβέρνηση μέλη απέκτησαν απόλυτη πλειοψηφία στο ΔΣ.**

Λίγους μήνες πριν, στις 15 Ιουλίου του 2020, το ΑΠΕ-ΜΠΕ, είχε δημοσιεύσει στη Διαύγεια προκήρυξη (Αρ. Πρωτ: Β 1771) για την πρόσληψη «πολιτικού-κοινοβουλευτικού-οικονομικού συντάκτη» - τρία ρεπορτάζ σε ένα. Ο εν λόγω συντάκτης θα έπρεπε να μιλά τρεις ξένες γλώσσες και οπωσδήποτε άριστα γερμανικά, ενώ για τη θέση συντάκτη διεθνούς και πολιτικού ρεπορτάζ που συμπεριλαμβανόταν στην ίδια προκήρυξη, το Πρακτορείο ζητούσε δημοσιογράφο με απαραίτητη γνώση μονάχα δύο ξένων γλωσσών, χωρίς καμία συγκεκριμένη προτίμηση. Επρόκειτο για μια μάλλον... **«φωτογραφική προκήρυξη»**, με την οποία προσελήφθη ο Αιμίλιος Περδικάρης, ο οποίος σε χρόνο-ρεκόρ προβιβάστηκε σε γενικό διευθυντή και πρόεδρο του Πρακτορείου. Επί των ημερών του, συντάκτες του Πρακτορείου έχουν καταγγείλει δημόσια την «αυτολογοκρισία» την οποία υφίστανται. Εμείς αναφέρουμε ενδεικτικά ότι, επί των ημερών του:

▸ το ΑΠΕ-ΜΠΕ **«λογόκρινε» τον Economist, καθώς αναδημοσίευσε «λειψή» την έκθεση από το Intelligence Unit του περιοδικού** για την ποιότητα της Δημοκρατίας της Ελλάδας, παραλείποντας να αναφέρει τα εξής (αντιγράφουμε από το άρθρο του Economist, σε ελεύθερη μετάφραση στα ελληνικά): *«Υπάρχει ελευθερία έκφρασης στην Ελλάδα, όμως υπάρχουν στοιχεία που δείχνουν ότι οι δημοσιογράφοι δεν είναι ελεύθεροι να ερευνήσουν τις “άβολες αλήθειες” (“uncomfortable truths”). Υπάρχει σημαντική λογοκρισία σε θέματα που σχετίζονται με την αστυνομία, τον στρατό, την εκκλησία και δημοσιογράφοι συχνά είναι αντιμέτωποι με παρενόχληση, απειλές και βία. Τον Αύγουστο του 2022 αποκαλύφθηκε ότι το κράτος παρακολουθούσε*

δημοσιογράφους και πολιτικούς χρησιμοποιώντας κακόβουλα λογισμικά με αιτιάσεις περί εθνικής ασφάλειας».

▸ το Πρακτορείο, παρότι αναπαρήγαγε ανάρτηση του υπουργού Επικρατείας Άκη Σκέρτσου που αφορούσε συνομιλία (sms) μεταξύ του ίδιου και του δημοσιογράφου του «Documento», Άγγελου Προβολισιάνου για το ζήτημα των υποκλοπών (κατά την οποία ο δημοσιογράφος ζήτησε τη θέση του κ. Σκέρτσου σχετικά με δημοσίευμα της εφημερίδας που αποκάλυπτε ότι ο υπουργός βρισκόταν υπό παρακολούθηση) , δεν υπήρξε η παραμικρή αναφορά από το Πρακτορείο σε οτιδήποτε από όσα σημειώνονται στο σχετικό ρεπορτάζ του Documento, ούτε στην απάντηση του κ. Προβολισιάνου στις δηλώσεις Σκέρτσου. Άρα, με λίγα λόγια, το ΑΠΕ-ΜΠΕ, ο «κύριος πάροχος ειδήσεων των ελληνικών ΜΜΕ» (όπως αυτοπροσδιορίζεται), αρκέστηκε στο να αναπαράγει μια ανάρτηση κυβερνητικού στελέχους η οποία είναι απάντηση σε δημοσιογραφικό δημοσίευμα, δίχως όμως να αναφέρει ούτε τι αναφέρει το δημοσίευμα, ούτε την απάντηση του συντάκτη του δημοσιεύματος στον κ. Σκέρτσο. Τι διαφορετικό θα έκανε (αναρωτιόμαστε καλόπιστα), το Γραφείο Τύπου της Νέας Δημοκρατίας;

▸ το ΑΠΕ-ΜΠΕ, σε τηλεγράφημα του στις 21 Απριλίου 2021 με τίτλο «Το Στέιτ Ντιπάρτμεντ καλεί τους Αμερικανούς να μην ταξιδεύουν σε 131 χώρες, λόγω της πανδημίας», εξηγούσε πως το αμερικανικό υπουργείο Εξωτερικών παροτρύνει τους Αμερικανούς πολίτες να μην ταξιδεύουν σε αυτές τις 131 χώρες, λόγω «του πολύ υψηλού επιπέδου της Covid-19». Ανέφερε ενδεικτικά, μερικές από αυτές τις χώρες: Γαλλία, Γερμανία, Μεξικό, Καναδάς. Μόνο που παρέλειψε να αναφέρει (από βιασύνη υποθέτουμε...) ότι μέσα σε αυτές τις χώρες όπου η κατάσταση της πανδημίας χαρακτηριζόταν από υψηλό επίπεδο επικινδυνότητας, συμπεριλαμβανόταν και η Ελλάδα. Μάλλον η είδηση πως η Ελλάδα βρισκόταν ανάμεσα σε αυτές τις χώρες, δεν ήταν δέουσας σημασίας «για τον κύριο πάροχο ειδήσεων των ελληνικών ΜΜΕ», ή ίσως υπήρχαν άλλοι λόγοι απόκρυψης της, σε μια περίοδο που είχαν ήδη ξεκινήσει οι πρώτες «πυλοτικές» αφίξεις τουριστών στην Ελλάδα, ενόψει του επίσημου ανοίγματος του τουρισμού στις 14 Μαΐου 2021.

«Λίστα Πέτσα» (και όχι μόνο): Η μιντιακή εύνοια πληρώνεται αδρά

Ασφαλώς, η συστηματική προσπάθεια ελέγχου της ενημέρωσης εκ μέρους της κυβέρνησης, επεκτεινόταν και πέραν της ΕΡΤ και του ΑΠΕ-ΜΠΕ. Πώς;

Έλεγχος και ευνοιοκρατία μέσω πολλαπλών χρηματοδοτήσεων στα ιδιωτικά Μέσα.

Χαρακτηριστικότερη και δημοφιλέστερη εξ' αυτών, η διαφημιστική καμπάνια «Μένουμε Σπίτι», ή αλλιώς «Λίστα Πέτσα».

Ας γυρίσουμε λοιπόν τον χρόνο πίσω, στον Μάρτιο του 2020. Τότε, που μόλις δέκα μέρες μετά την έναρξη του πρώτου λοκντάουν, η κυβέρνηση αποφασίζει να διαθέσει ποσό ύψους 11 εκατ. ευρώ για τη διαφημιστική καμπάνια «Μένουμε σπίτι» και λίγες μέρες μετά, αυξάνει το ποσό κατά 9 εκατ. ευρώ. Συνολικά: 20 εκατομμύρια ευρώ.

Τα οποία όχι απλώς μοιράστηκαν δίχως να τηρείται η αρχή της αναλογικότητας (υπήρχαν άλλα κριτήρια μάλλον...) βάσει της αναγνωσιμότητας/επισκεψιμότητας των επιδοτούμενων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, αλλά δόθηκαν σε 200 ψηφιακά μέσα ενημέρωσης, τα οποία δεν συμπεριλαμβάνονταν καν στο Μητρώο Online Media, εκ των οποίων κάποια ήταν ανενεργά, όπως επισημαίνει σε επιστολή του στον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη από τις 15 Ιουλίου 2020, το Διεθνές Ινστιτούτο Δημοσιογραφίας, IPI, (που διαδραματίζει συμβουλευτικό ρόλο στον ΟΗΕ και την UNESCO, στην περίπτωση που κάποιοι... καχύποπτοι μιλήσουν για «ανυπόστατη κριτική» από «αριστερόστροφες οργανώσεις»).

Ενδεικτικά, για να μην ξεχνάμε περί τίνος πρόκειται η «Λίστα Πέτσα», υπενθυμίζουμε:

- Η Εφημερίδα των Συντακτών έλαβε 30.000 ευρώ από την Καμπάνια, ενώ πουλά (με βάση τα στοιχεία της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών για το πρώτο τρίμηνο του 2020) 180.000 φύλλα μηνιαίως.

- Ο Ελεύθερος Τύπος, έλαβε 80.000 ευρώ από την Καμπάνια, ενώ πουλά (με βάση τα ίδια στοιχεία) 150.000 φύλλα μηνιαίως
- Η εφημερίδα “Documento” εξαιρέθηκε από την χρηματοδότηση.

Σημειωτέον ότι, στην εξεταστική επιτροπή που συστάθηκε σχετικά με τη «Λίστα Πέτσα», δεν κλήθηκε για κατάθεση ο... ίδιος ο Στέλιος Πέτσας (τι πιο σύνηθες...), μετά από σχετική άρνηση του κυβερνώντος κόμματος, με τη δικαιολογία πως ο τέως κυβερνητικός εκπρόσωπος έχει απαντήσει αρκετές φορές για το συγκεκριμένο θέμα.

Σε μια λοιπόν από τις «αρκετές απαντήσεις» του για το συγκεκριμένο θέμα, ο κ. Πέτσας, σημείωνε πως «ουδέποτε τέθηκε ως κριτήριο αποκλεισμού από την καμπάνια η πολιτική τοποθέτηση ενός Μέσου», συμπληρώνοντας ότι τα ΜΜΕ που εντάσσονταν στη λίστα χρηματοδοτήθηκαν «υπό την προϋπόθεση ότι λειτουργούν πληρώντας κριτήρια αντικειμενικότητας και αμεροληψίας και τηρώντας τις αρχές της ηθικής και δεοντολογίας, συνεκτιμώμενης της αξιοπιστίας των μέσων αναφορικά με τη μη αναπαραγωγή ψευδών ειδήσεων (fake news) και τη μη πρόκληση σύγχυσης στο κοινό».

Άρα, πάντα σύμφωνα με την αντίληψη του κ. Πέτσα, σε μια δημοκρατική και ευνομούμενη χώρα -όπως φανταζόμαστε ότι θεωρεί ο ίδιος την Ελλάδα- η πολιτική εξουσία έχει τον ρόλο να κρίνει ποια Μέσα είναι αντικειμενικά, αμερόληπτα και τηρούν τις αρχές της ηθικής και της δεοντολογίας και τα «επιβραβεύει» με χρηματοδοτήσεις.

Ενδιαφέρον. Ειδικά όταν κανείς/καμία κοιτά τα Μέσα που επιδοτήθηκαν (και τα ποσά που έλαβαν) στο πλαίσιο της Καμπάνιας.

Ή ακόμη καλύτερα, όταν, συνδυαστικά με τη Λίστα Πέτσα, κοιτά κανείς το πλούσιο νομοθετικό έργο της κυβέρνησης υπέρ των καναλαρχών (και σε βάρος των εργαζόμενων δημοσιογράφων).

Συγκεκριμένα, τον Φεβρουάριο του 2021, η κυβέρνηση, παραμένοντας σε «χριστουγεννιάτικο κλίμα» δύο μήνες μετά τα Χριστούγεννα, έκανε δώρο στους καναλάρχες τον Ν. 4779/2021, που προέβλεπε:

▸ Έκπτωση άνω του 98% στα χρήματα που οφείλουν να καταβάλλουν τα κανάλια για το 2020 ως αντίτιμο για τις άδειες εθνικής εμβέλειας: Μειώθηκε η δόση που οφείλουν να καταβάλλουν για το 2020 τα κανάλια ως αντίτιμο για τις άδειες εθνικής εμβέλειας, από τα 3.5 εκατ. ευρώ στα 50.000 ευρώ. Μοναδική προϋπόθεση για την μείωση, είναι τα κανάλια να έχουν προβεί μέσα στο 2020 σε αντίστοιχες δαπάνες για αγορά και παραγωγή τηλεοπτικού προγράμματος ή για άλλο έξοδο τεχνολογικού εξοπλισμού και υποδομών. Επίσης, τα κανάλια τα οποία θα μπορούν πλέον να καταβάλλουν σε περισσότερες δόσεις το αντίτιμο για τη δόση του 2021.

▸ Ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων των εργαζόμενων δημοσιογράφων σε τηλεοπτικούς σταθμούς: Από τους 400 εργαζόμενους που υποχρεούνται να απασχολούν οι αδειοδοτημένοι τηλεοπτικοί σταθμοί εθνικής εμβέλειας, το 15% (δηλαδή έως 60 άτομα), μπορούσαν πλέον να δουλεύουν σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις συναφούς αντικειμένου (παραγωγής τηλεοπτικού προγράμματος). Σημειωτέον ότι, σχεδόν έναν χρόνο μετά, με νέα τροπολογία (Ν. 5005/2022, άρθρο 32): Το προαναφερθέν 15% αυξήθηκε σε 25%.

Υπενθυμίζουμε, επίσης ότι:

▸ Με το άρθρο 157 του Ν. 4635/2019 («Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις») εξαιρέθηκαν ιδιοκτήτες και μέτοχοι καναλιών, ελεύθερων και συνδρομητικών, εταιριών διανομής, καθώς και εκδότες, από την υποχρέωση υποβολής Πόθεν Έσχες, κάτι που οδηγεί στην κωμικοτραγική κατάσταση, να πρέπει οι δημοσιογράφοι να υποβάλλουν δήλωση «πόθεν έσχες», αλλά οι ιδιοκτήτες ΜΜΕ να απαλλάσσονται από την εν λόγω υποχρέωση.

▸ Στον Ν. 4728/2020 (άρθρο 8), σε νομοσχέδιο που αφορούσε τις «Επείγουσες ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των καταστροφικών συνεπειών από την πορεία του μεσογειακού κυκλώνα “Ιανός”, περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες

κατεπείγουσες διατάξεις», περιλαμβάνονταν φορολογικές ελαφρύνσεις στους καναλάρχες για ορισμένες διαφημιστικές δαπάνες.

► Έναν μήνα μετά, η κυβέρνηση μοίρασε ακόμη 2 εκατομμύρια ευρώ (ΦΕΚ 4754/Β/27-10-2020), στα έξι κανάλια πανελλαδικής εμβέλειας: Mega, Opeh, ANT1, ΣΚΑΪ, Star και Alpha για προβολή μηνυμάτων σχετικά με την καταπολέμηση της πανδημίας, παρά το γεγονός βέβαια, πως, το άρθρο 20 παρ. 3 του νόμου 3592/2007, αναφέρει ρητά πως: «Οι τηλεοπτικοί σταθμοί **υποχρεούνται να μεταδίδουν δωρεάν μηνύματα κοινωνικού περιεχομένου** διάρκειας τριών πρώτων λεπτών της ώρας καθημερινά ιδίως για θέματα υγείας».

Από τη «Λίστα Πέτσα» και τα (επιλεκτικά) δώρα στην... Επιτροπή Λογοκρισίας

Σε περίπτωση πάντως που κάποιος ή κάποια εκλάμβανε τα προαναφερθέντα ως «συμπτωματικά», η κυβέρνηση Μητσοτάκη, κατάφερε να άρει κάθε αμφιβολία πριν από μερικούς μήνες, θεσπίζοντας την «Επιτροπή για την τήρηση των αρχών της δημοσιογραφικής ηθικής και δεοντολογίας» ή αλλιώς... «Επιτροπή Λογοκρισίας».

Η εν λόγω Επιτροπή, θεσπίστηκε δια νόμου (Ν. 5005/2022, Άρθρο 22) και επιφορτίζεται με τον ρόλο να ελέγχει το περιεχόμενο των ΜΜΕ, και αν διαπιστώσει «ατασθαλίες» ή μη τήρηση της δεοντολογίας, θα μπορεί εντός 10 ημερών να διαγράψει το έντυπο ή ιστοσελίδα από τα κρατικά Μητρώα για 2 χρόνια, με συνέπεια να παύει το δικαίωμα συμμετοχής στη κρατική ενίσχυση-διαφήμιση: Θα απαγορεύεται δηλαδή η χορήγηση ενισχύσεων, αναπτυξιακών, επιδοτήσεων, κρατικής διαφήμισης σε όσα ΜΜΕ δεν είναι εγγεγραμμένα στα Μητρώα. Με βάση ποια κριτήρια άραγε; Κριτήρια «Λίστας Πέτσα»;

Είναι ενδεικτικό το γεγονός πως, το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής, σε σχετική έκθεση του, διατύπωσε τις επιφυλάξεις του και επισήμανε τους κινδύνους που απορρέουν από τη σύσταση της Επιτροπής: «Υπό το φως των αρμοδιοτήτων της επιτροπής, προβληματισμός θα μπορούσε να προκληθεί από τη σύνθεσή της,

δοθέντος ότι απαιτείται επιλογή προσώπων με εχέγγυα αμερόληπτης και αντικειμενικής κρίσης, και απουσίας ιδιοτήτων ως προς τις οποίες μπορεί να γεννάται σύγκρουση συμφερόντων ... Η ακολουθούμενη σχετική διαδικασία, χρειάζεται αποσαφήνιση **στο πνεύμα των ρυθμίσεων του άρθρου 14 του Συντάγματος (σσ. του άρθρου του Συντάγματος με το οποίο κατοχυρώνεται η ελευθερία του Τύπου)**».

Η σύσταση της «Επιτροπής Λογοκρισίας», έχει ακόμη μεγαλύτερο ενδιαφέρον (και προκαλεί εύλογες ανησυχίες για ακόμη μεγαλύτερη «συσκότιση» σε επίπεδο Ελευθερίας του Τύπου), αν συνδυαστεί με τον νέο κώδικα δεοντολογίας ο οποίος έχει προταθεί από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (η διαβούλευση σχετικά με τον οποίο έχει ολοκληρωθεί).

Συγκεκριμένα, ο νέος κώδικας, προβλέπει πως:

1. «Απαγορεύεται η μετάδοση πληροφοριών και εικόνων που έχουν αρμοδίως χαρακτηριστεί απόρρητες καθώς **και** όσες αφορούν την εθνική άμυνα, την ακεραιότητα της χώρας και τη δημόσια ασφάλεια» (Άρθρο 28 παρ.1).

*Άρα, ακόμα και αν εξαιρέσουμε τις πληροφορίες και εικόνες που αφορούν την εθνική άμυνα, την ακεραιότητα της χώρας και τη δημόσια ασφάλεια, σύμφωνα με το συγκεκριμένο άρθρο του Κώδικα, μπορεί να υπάρξουν **και** άλλες πληροφορίες και εικόνες που έχουν αρμοδίως χαρακτηριστεί απόρρητες (ξαναρωτάμε, με βάση ποια κριτήρια άραγε...), τις οποίες οι δημοσιογράφοι **απαγορεύεται να μεταδώσουν.***

2. «Η δημοσιογραφική έρευνα **δεν πρέπει να υποκαθιστά τις αστυνομικές, ανακριτικές ή άλλες αρμόδιες αρχές**» (Άρθρο 22, παρ.3).

Όπως για παράδειγμα... στο θέμα των υποκλοπών; Μήπως η εν λόγω διάταξη (ρητορικό ερώτημα) θέτει επί της ουσίας όρια στο δημοσιογραφικό λειτούργημα;

Από τις λίστες χρηματοδοτήσεων, στις λίστες παρακολουθήσεων

•Θάνος Κουκάκης

•Σταύρος Μαλιχούδης

Δεν είναι τυχαία ονόματα. Ο πρώτος, είναι ερευνητής δημοσιογράφος, θύμα συστηματικής παρακολούθησης από την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (η οποία βρίσκεται στην αρμοδιότητα του πρωθυπουργού) για μήνες με την υπ' αριθμ. Ε2402/2020 διάταξη της Εισαγγελέως της ΕΥΠ Βασιλικής Βλάχου. Αν και ο πρωθυπουργός είχε δεσμευτεί πως θα πέσει «άπλετο φως» στην υπόθεση της παρακολούθησης, στην πραγματικότητα μαύρο σκοτάδι πλάκωσε την υπόθεση, μιας και ο φάκελος της παρακολούθησης του κ. Κουκάκη, καταστράφηκε από την ΕΥΠ, παρά το ότι υπάρχει πρόβλεψη να διατηρηθεί για δυο χρόνια (!), όπως αναφέρουν «Τα Νέα».

Ο δεύτερος, είναι επίσης ερευνητής δημοσιογράφος, ο οποίος ανακάλυψε πως η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών τον έθεσε υπό παρακολούθηση λόγω ρεπορτάζ που ετοίμαζε για λογαριασμό του Solomon με αφορμή ένα 12χρονο παιδί από τη Συρία και τη ζωγραφιά του. «Αποτελεί κίνδυνο για τη δημοκρατία η δημοσιογραφία;», αναρωτιόταν ο Μαλιχούδης, σε σχετικό άρθρο του («Είμαι ο δημοσιογράφος που παρακολουθεί η ΕΥΠ»), λίγες ημέρες αφότου συνειδητοποίησε την παρακολούθηση του. Είναι ενδεικτικό πως, ενώ είχε προηγηθεί η παρακολούθηση Κουκάκη, ο Υπουργός Επικρατείας, κ. Γεραπετρίτης, υποστήριζε (απαντώντας σε επιστολές του Γαλλικού Πρακτορείου Ειδήσεων) ότι δεν παρακολουθείται κανένας δημοσιογράφος από την ΕΥΠ, λέγοντας μάλιστα πως, «αν συνέβαινε κάτι τέτοιο, θα ήταν απαράδεκτο».

Ας υποθέσουμε λοιπόν εδώ, μπαίνοντας στη λογική της κυβέρνησης («όλα γίνονται για την επικοινωνία») πως η φράση «αν συνέβαινε κάτι τέτοιο», σημαίνει στην πραγματικότητα «αν συνέβαινε κάτι τέτοιο και το ξέρατε». Για αυτό, η κυβέρνηση,

φρόντισε (ανεπιτυχώς τελικά), να μη μάθουμε το πόσοι και ποιοι δημοσιογράφοι παρακολουθούνται.

Σχεδόν έναν χρόνο λοιπόν μετά την Καμπάνια «Μένουμε Σπίτι», η κυβέρνηση χτύπησε ξανά. Αυτή τη φορά, στη λογική πως, «ό,τι δεν αγοράζεται... παρακολουθείται».

Συγκεκριμένα, το βράδυ της Τετάρτης 31ης Μαρτίου 2021, θέσπισε –σε νομοσχέδιο (ν. 4790/2021, άρθρο 87) που αφορούσε «κατεπείγουσες ρυθμίσεις» για τις συνέπειες της πανδημίας- νέο πλαίσιο για το πότε μπορεί ένας δημοσιογράφος να ενημερωθεί για την παρακολούθησή του, καταργώντας τη δυνατότητα γνωστοποίησης της παρακολούθησής του/της από την ΑΔΑΕ. Η νέα διάταξη μάλιστα είχε αναδρομική ισχύ, δηλαδή, η δυνατότητα γνωστοποίησης καταργήθηκε και για τις άρσεις του απορρήτου (επί της ουσίας: «νόμιμες παρακολουθήσεις») που συνέβησαν προ της 31ης Μαρτίου.

Μέχρι εκείνη τη στιγμή η νομοθεσία προέβλεπε ότι μετά τη λήξη του μέτρου της άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών κάποιου πολίτη (μετά δηλαδή το τέλος της παρακολούθησής), η ΑΔΑΕ μπορούσε να γνωστοποιεί στον θιγόμενο την άρση του απορρήτου, είτε αυτή έγινε για διακρίβωση σοβαρών εγκλημάτων είτε για λόγους εθνικής ασφάλειας. Μοναδική προϋπόθεση για τη γνωστοποίηση ήταν να μην διακυβεύεται ο σκοπός για τον οποίο διατάχθηκε η άρση του απορρήτου.

Όπως γράφουν οι Reporters United σε σχετικό ρεπορτάζ: «Η τροπολογία 826/145 δεν ήταν μόνο άσχετη με τις συνέπειες της πανδημίας, αλλά και εκπρόθεσμη, κατά παράβαση τόσο του Συντάγματος, όσο και του Κανονισμού της Βουλής. Την υπογράφουν ο υπουργός Δικαιοσύνης Κώστας Τσιάρας και ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης Παναγιώτης Πικραμμένος και τη φέρνουν στη Βουλή κυριολεκτικά την τελευταία στιγμή, μόλις λίγες ώρες πριν την ψήφιση του νομοσχεδίου».

Όλα τα παραπάνω γίνονται ακόμη πιο ενδιαφέροντα (και δυστοπικά), εάν προσθέσουμε σε αυτά και την στάση του (διορισθέντα από την κυβέρνηση), εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Ισ. Ντογιάκου στο ζήτημα των υποκλοπών.

Υπενθυμίζουμε πως, ο κ. Ντογιάκος, στις 5 Αυγούστου 2022, την ημέρα δηλαδή που λόγω του σκανδάλου των υποκλοπών παραιτήθηκαν ο Γρηγόρης Δημητριάδης, τέως Γενικός Γραμματέας του πρωθυπουργού και ο τέως διοικητής της ΕΥΠ, Παναγιώτης Κοντολέοντας, διέταξε ποινική προκαταρκτική έρευνα, **όχι για την ουσία των καταγγελιών περί υποκλοπών**, αλλά σχετικά με το πώς τα απόρρητα στοιχεία της ΕΥΠ που αφορούσαν τις παρακολουθήσεις, έφτασαν στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης...

Λίγους μήνες μετά, θα ακολουθήσει η «περίφημη» γνωμοδότηση του, στην οποία, υποστήριξε πως, η ΑΔΑΕ (Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών) δεν έχει αρμοδιότητα να διαχειρίζεται αιτήματα πολιτών που ζητούν να πληροφορηθούν αν υπήρξε παρακολούθηση των τηλεφώνων τους για λόγους εθνικής ασφάλειας, ούτε μπορεί να απευθύνεται γι' αυτό σε τηλεφωνικούς παρόχους. Γνωμοδότηση η οποία, πέραν της ξεκάθαρης πολιτικής χροιάς που ενέχει, παρεμποδίζοντας την ΑΔΑΕ να φωτίσει τα άδυτα μιας υπόθεσης που καταδεικνύει την (αν)ελευθερία του Τύπου στη χώρα μας, φαίνεται να αγνοεί και προγενέστερη γνωμοδότηση (αρ. 12/2020) του αντεισαγγελέα Αρείου Πάγου Λ. Σοφουλάκη προς τους εισαγγελείς Εφετών και εισαγγελείς Πρωτοδικών της χώρας.

Σημειωτέον βέβαια πως, ενάμιση χρόνο (και αμέτρητες παρακολουθήσεις) μετά, η δυνατότητα του παρακολουθούμενου να ενημερώνεται, κατόπιν αίτησης του, για την άρση απορρήτου του τηλέφωνου του, «αποκαταστάθηκε» με τον νόμο 5002/2022, στο νομοσχέδιο για την «νέα ΕΥΠ». Στην πραγματικότητα βέβαια, ο νόμος άλλαξε, η δημοσιογραφική πραγματικότητα όμως όχι, μιας και ο νόμος 5005/2022 προβλέπει από τη μια πως θα μπορεί κάποιος να αποτανθεί στην ΑΔΑΕ για ενημέρωσή του, αλλά μόνο τρία χρόνια μετά θα μπορεί να μάθει για το αν παρακολουθείται και εφόσον δεν διακυβεύεται ο σκοπός για τον οποίο διατάχθηκε η άρση. Ο νέος νόμος, επίσης, αν και αναγνωρίζει την ανάγκη επιπλέον εγγυήσεων διαφάνειας για τα πολιτικά πρόσωπα (για την παρακολούθηση ενός πολιτικού προσώπου απαιτείται πλέον η επιπλέον υπογραφή ενός εισαγγελικού λειτουργού, μετά από αυτή του ειδικού εισαγγελέα της ΕΥΠ, ενώ ενημερώνεται περί αυτού και ο εκάστοτε πρόεδρος της Βουλής) δεν προβλέπει ανάλογη μέριμνα και για τους

δημοσιογράφους, αφήνοντας τους «εκτεθειμένους» στις... διαθέσεις της κυβέρνησης. Άνθραξ ο χρυσός...

Και αν εύλογα αναρωτιέται κανείς/καμία, τι σημαίνει πρακτικά να είσαι εκτεθειμένος/εκτεθειμένη ως δημοσιογράφος στις... κυβερνητικές διαθέσεις, ο Τάσος Τέλλογλου, δημοσιογράφος που επίσης παρακολουθούνταν από την ΕΥΠ, μας δίνει την απάντηση, σε άρθρο του στο Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ:

«Στις 2 Μαΐου 2022 με φωτογράφισαν σε καφετέρια ενός προαστίου της Αθήνας, του Νέου Ψυχικού, μετά από μια συνάντησή μου με τον δημοσιογράφο Θανάση Κουκάκη, το πρώτο θύμα του λογισμικού Predator σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ο φίλος που μας έστειλε τη φωτογραφία μας παρακάλεσε να μη την δημοσιεύσουμε, δουλεύει για το κράτος. (...) Λίγο μετά το Δεκαπενταύγουστο βρέθηκα σε ένα κτίριο στη λεωφόρο Κηφισίας, στη βόρεια Αθήνα, κι άνοιξα το τηλέφωνό μου μόνο για να φωτογραφίσω ένα λογότυπο εταιρείας. Το απόγευμα ρωτήθηκα από κάποιον που δεν θα έπρεπε να το ξέρει αν το πρωί βρισκόμουν στο συγκεκριμένο κτίριο. (...) Τον Ιούνιο του 2022 μια πηγή με ενημέρωση από τις υπηρεσίες ασφαλείας μου είπε ότι η συνάδελφός μου Ελίζα Τριανταφύλλου, ο ρεπόρτερ Θοδωρής Χονδρόγιαννος, ο Θανάσης Κουκάκης και εγώ **‘συσχετιζόμασταν’ με δεκάδες υποψήφιας πηγές μας με βάση την κεραία της κινητής τηλεφωνίας στην οποία βρίσκονταν τα κινητά μας, για να υπάρχει ‘μία εικόνα για το αν συναντιόμαστε’**».

Οριοθέτηση χώρων για δημοσιογράφους σε πορείες (!)

Η κυβέρνηση βέβαια, καθότι, όπως αναφέραμε, τόσο με το νομοσχέδιο του 2021, όσο και με το νέο νομοσχέδιο για την ΕΥΠ, άφησε τους δημοσιογράφους εκτεθειμένους στο πεδίο των παρακολουθήσεων, μάλλον θέλησε να αντισταθμίσει την κατάσταση, «προστατεύοντας» τους σε πορείες και διαδηλώσεις. Βέβαια, παρέλειψε να σκεφτεί έναν σημαντικό παράγοντα: **Από ποιους πρέπει να τους προστατεύσει.**

Πιο συγκεκριμένα, στο κεφάλαιο 3.3 του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Δημόσιων Συναθροίσεων που παρουσιάστηκε τον Ιανουάριο του 2021 από τον τότε υπουργό Προστασίας του Πολίτη, Μιχάλη Χρυσοχϊΐδη, αναφέρεται : «Μία σημαντική πτυχή των συναθροίσεων είναι και η παρουσία δημοσιογράφων σε αυτές. Η παρουσία και η προστασία των δημοσιογράφων στο πλαίσιο των συναθροίσεων είναι βασική συνιστώσα του νέου σχεδιασμού. Με αυτό τον τρόπο θα διασφαλιστεί το δικαίωμα των πολιτών στην ενημέρωση, αλλά και παράλληλα, η **ανεμπόδιστη διεξαγωγή των αστυνομικών επιχειρήσεων**, ειδικά σε περιπτώσεις που υπάρχουν επεισόδια. Η Αστυνομία **θα οριοθετήσει ένα συγκεκριμένο χώρο για τους δημοσιογράφους** και ένας ορισμένος εκ των προτέρων αξιωματικός θα λειτουργεί ως σύνδεσμος και διάυλος επικοινωνίας μαζί τους καθ' όλη τη διάρκεια της συνάθροισης, έχοντας ως στόχο τη συνεργασία και την αμοιβαία κατανόηση».

Το με ποιον τρόπο ακριβώς «η ανεμπόδιστη διεξαγωγή των αστυνομικών επιχειρήσεων» σχετίζεται με την παρουσία των δημοσιογράφων στο πλαίσιο των συναθροίσεων, είναι απορίας άξιο και δη, το πώς σχετίζεται η «οριοθέτηση του χώρου» μέσα στον οποίο πρέπει να κινούνται οι δημοσιογράφοι, αποτελεί ένα «ενδιαφέρον» ερώτημα...

Μια μέρα μετά την ανακοίνωση του Σχεδίου (και έπειτα από τις εντονότερες αντιδράσεις που ακολούθησαν από τον δημοσιογραφικό κόσμο), το υπουργείο ανασκέυασε, αναφέροντας πως «οι δημοσιογράφοι - φωτορεπόρτερ είναι ελεύθεροι να καλύπτουν με όποιον τρόπο θέλουν και να πηγαίνουν όπου θέλουν σε μια συνάθροιση», αλλά και πως «είναι σαφές ότι τα παραπάνω μέτρα, είναι μέτρα προστασίας και μόνο, με καθαρά προαιρετικό χαρακτήρα, από την πλευρά των δημοσιογράφων-φωτορεπόρτερ».

Δεχόμενοι καλόπιστα ότι επρόκειτο για μια... «λάθος διατύπωση» (και όχι ως βάση για την «ατομική ευθύνη» των δημοσιογράφων που... «δεν κάθονται ήσυχοι»), είναι αρκετά ενδιαφέρον το γεγονός πως, από την εξίσωση του ζητήματος της ασφάλειας των δημοσιογράφων κατά την κάλυψη διαδηλώσεων, απουσιάζει τελείως ο παράγοντας της αστυνομικής βίας και αυθαιρεσίας σε βάρος δημοσιογράφων, παρά το γεγονός πως, αποτελεί ένα ζήτημα το οποίο έχει επισημανθεί

επανελημμένως από το Διεθνές Ινστιτούτο Δημοσιογραφίας και –δυστυχώς– παρατηρείται συνεχώς (από τον ξυλοδαρμό του Μάριου Αραβαντινού το 2019 στο κρεσέντο αστυνομικής βίας κατά φωτορεπόρτερ στην επέτειο της δολοφονίας του Αλέξη το 2020, στην επίθεση κατά της Ελευθερίας Κουμάντου, στις βιαιοπραγίες κατά του Thomas Ryan λίγους μήνες πριν, στον Νίκο Χριστοφοράκη που έχασε την ακοή του σε ποσοστό 55% λόγω αλόγιστης χρήσης χειροβομβίδων κρότου λάμψης στη συγκέντρωση για τα Τέμπη, και σε πολλούς/πολλές ακόμη δημοσιογράφους...).

Κατά την περίοδο της καραντίνας: Λογοκρισία,

Μετά την περίοδο της καραντίνας: Μείωση Συνεντεύξεων Τύπου

Τελικώς, μπορεί οι αστυνομικοί και η κυβέρνηση να μην απαλλάχθηκαν από την «ενοχλητική» παρουσία των δημοσιογράφων στις πορείες, όμως, η κυβέρνηση, μερίμνησε, ώστε να μειώσει όσο το δυνατόν περισσότερο τις φορές που θα βρεθεί σε «άβολη θέση», τόσο κατά την περίοδο των αλλεπάλληλων lockdowns, όσο και μετά.

Συγκεκριμένα, όπως αναφέρει ο Γιώργος Πλειός, πρόεδρος του Τμήματος Επικοινωνίας και ΜΜΕ στο ΕΚΠΑ, σε συνέντευξη του στο [tnxs.gr](https://www.tnxs.gr) τον Δεκέμβριο του 2021: *«Κατά την περίοδο της καραντίνας η ενημέρωση των συντακτών υγείας στην αίθουσα του Υπουργείου Υγείας, και κατ' επέκταση του κοινού, υφίστατο τριπλή λογοκρισία. Πρώτον δεν είχαν διαπιστευτεί οι συντάκτες υγείας όλων των Μέσων και συνεπώς μόνο στους επιλεγμένους γίνονταν ενημέρωση. Δεύτερον οι ερωτήσεις των δημοσιογράφων υφίσταντο έλεγχο. Έπρεπε να δοθούν στον υπεύθυνο του υπουργείου υγείας ορισμένη ώρα πριν την ενημέρωση και επιπλέον τις ερωτήσεις έθετε εκπρόσωπος του υπουργείου υγείας όχι οι ίδιοι οι δημοσιογράφοι. Πράγματα αδιανόητα κατά τη γνώμη μου για δημοκρατική χώρα. Τρίτο, ενώ οι εκπρόσωποι της κυβέρνησης ήταν τρεις, δηλαδή τριών υπηρεσιών της, οι δημοσιογράφοι μπορούσαν να θέσουν μόνο μια ερώτηση».*

Παράλληλα, όπως έχουν επισημάνει αρκετοί/αρκετές δημοσιογράφοι, παρατηρείται μείωση στον αριθμό των Συνεντεύξεων Τύπου υπουργών της κυβέρνησης παρουσία δημοσιογράφων, σε σχέση με πριν τα lockdowns ή κατά τη διάρκεια τους (καθότι κατά την καραντίνα, διεξάγονταν και διαδικτυακές Συνεντεύξεις Τύπου, οι οποίες πλέον έχουν σταματήσει).

Ως αποτέλεσμα, οι πολιτικοί/πολιτικές συντάκτες/συντάκτριες να αναγκάζονται να θέσουν τις περισσότερες ερωτήσεις τους προς τον κυβερνητικό εκπρόσωπο κ. Οικονόμου. Ασφαλώς, κάτι τέτοιο έχει συνέπειες τόσο στα χρονικά περιθώρια που έχουν στη διάθεση τους οι δημοσιογράφοι ώστε να θέσουν τα ερωτήματα τους, όσο και στο εύρος και το βάθος των ερωτήσεων που μπορούν να τεθούν.

Πρόστιμα από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης στον Τύπο: «Από πότε είναι αυτή η εφημερίδα;»

Πάντως, όταν η κυβέρνηση πάντως δεν νομοθετεί υπέρ των μιντιαρχών και δεν παρακολουθεί δημοσιογράφους, στον λιγιστό χρόνο που ενδεχομένως της απομένει, μεριμνά για τον Τύπο. Με έναν περίεργο και πιθανόν αντισυνταγματικό τρόπο.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη διάταξη (Ν. 4915/2022, παράγραφος 110), για την οποία δεν υπήρξε η παραμικρή διαβούλευση και ενσωματώθηκε με διαδικασίες-εξπρές στο νομοσχέδιο:

▸ Δόθηκε για πρώτη φορά η δυνατότητα στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, το τονίζουμε ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ, να επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα σε εφημερίδες (!) ύψους 10.000 ευρώ.

Σύμφωνα με την τροπολογία, μία εφημερίδα πρέπει υποχρεωτικά να έχει Διευθυντή και Διευθυντή Σύνταξης δημοσιογράφους, μέλη της ΕΣΗΕΑ ή κάποιας άλλης Ένωσης δημοσιογράφων. Δεν μπορεί δηλαδή κάποιος/κάποια εκδότης/εκδότρια να ορίσει ως διευθυντή της εφημερίδας του κάποιον της επιλογής του, ακόμα κι αν δεν είναι

μέλος δημοσιογραφικής ένωσης. Στα ραδιοτηλεοπτικά ΜΜΕ, όπως και στα sites, διευθυντής και διευθυντής σύνταξης μπορεί να είναι οποιοσδήποτε. Επιλεκτική ευαισθησία, η οποία, έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 15 του συντάγματος που αναφέρει χαρακτηριστικά πως, «οι προστατευτικές για τον Τύπο διατάξεις του προηγούμενου άρθρου (σσ άρθρο 14) δεν εφαρμόζονται στον κινηματογράφο, τη φωνογραφία, τη ραδιοφωνία, την τηλεόραση και κάθε άλλο παρεμφερές μέσο μετάδοσης λόγου ή παράστασης. Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως νόμος ορίζει».

Νομοσχέδιο για την προστασία των whistle blowers: Λειψό πλαίσιο, υποκρισία και μη προστασία των δημοσιογράφων

Ακόμα και όταν –θεωρητικά- η κυβέρνηση νομοθέτησε υπέρ της Ελευθερίας του Τύπου και της Έκφρασης, θέσπισε ένα λειψό πλαίσιο προστασίας των whistle blowers με σημαντική δόση υποκρισίας και διαφοροποιήσεις από την ευρωπαϊκή οδηγία.

Συγκεκριμένα, με τον Ν. 4990/2022:

•Ενώ κατοχυρώνεται η δυνατότητα προσφυγής των καταγγελλόντων στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, **δεν προβλέπεται προστασία για δημοσιογράφους ή ΜΜΕ ιδίως ως προς τη μη αποκάλυψη της πηγής τους.**

•Το νομοσχέδιο δεν καλύπτει παραβιάσεις Εθνικού Δικαίου, και δεν καλύπτει, δεν εφαρμόζεται, δηλαδή, σε ποινικά αδικήματα, όπως **οι περιπτώσεις διαφθοράς, απάτης (π.χ. χρηματισμό δημοσίων λειτουργών), συγκάλυψη αδικημάτων, περιπτώσεις κακοδικίας (miscarriage of justice), σύγκρουσης συμφερόντων, κατάχρησης εξουσίας, παραβιάσεις των νόμων για την ανοιχτή πρόσβαση στην πληροφορία και την ανοιχτή διακυβέρνηση, κακοδιαχείριση**

δημόσιων κονδυλίων, παραβιάσεις του κώδικα διοικητικής διαδικασίας, παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων κτλ, δηλαδή όλες τις παραβιάσεις που άπτονται σε θέματα δημοσίου συμφέροντος.

Άρθρο 191: Μια ακόμη προσπάθεια λογοκρισίας

Βέβαια, θα ήταν ολίγον τι παράλογο, να θεσπιστεί ένα πλήρες και ασφαλές πλαίσιο για τους whistle blowers και την σχέση τους με τους δημοσιογράφους, από την κυβέρνηση που τον Νοέμβρη του 2021 ψήφισε, στο πλαίσιο του Νέου Ποινικού Κώδικα, το άρθρο 191 που προέβλεπε **φυλάκιση μέχρι και 5 ετών** για όσους διαδίδουν ή διασπείρουν «ψευδείς ειδήσεις» που θεωρούνται από τη δικαιοσύνη «ικανές να προκαλέσουν ανησυχίες ή φόβο με κίνδυνο για την οικονομία, τον τουρισμό, την αμυντική ικανότητα της χώρας και τις διεθνείς σχέσεις».

Μάλιστα, ο υπουργός Δικαιοσύνης Κώστας Τσιάρας, υπογράμμιζε τότε πως: «Η νέα ρύθμιση είναι προϊόν πολύ σκληρής προσπάθειας ώστε να διαμορφωθεί ένα σύγχρονο νομοθετικό πλαίσιο που δεν θα δημιουργεί καμία συνθήκη φίμωσης του Τύπου ή φόβο στην έκφραση απόψεων. Είναι μια ειλικρινής, υπεύθυνη προσπάθεια, που δεν έχει ούτε τιμωρητικό σκεπτικό ούτε τη διάθεση της πολιτείας να καταστρατηγήσει τα πάντα και να μην αφήσει ελευθερίες στον Τύπο και στην έκφραση άποψης».

Έναν χρόνο και έναν μήνα μετά, η κυβέρνηση (αφού είχαν προηγηθεί παροτρύνσεις της Κομισιόν), απέσυρε και αναμόρφωσε τη διάταξη, η οποία επέστρεψε εν πολλοίς στη μορφή που είχε πριν τον Νοέμβριο του 2021. Πλέον με τη διάταξη για να υπάρξει η διάπραξη αδικήματος και να κινηθεί ποινική διαδικασία δε θα αρκεί να υπάρξει (αφηρημένα) «κίνδυνος» αλλά απαιτείται και το «αποτέλεσμα» της πρόκλησης φόβου, και όχι απλώς ανησυχίας. Δηλαδή να συνοδεύεται από πράξεις και αποτελέσματα.

SLAPP, στοχοποίηση δημοσιογράφων, non papers που γίνονται ειδήσεις, δημοσιογραφικά ασυμβίβαστα και πολλά πολλά ακόμη...

Πέραν του πλούσιου νομοθετικού έργου της που είχε ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση του επιπέδου της Ελευθερίας του Τύπου στη χώρα, η κυβέρνηση έχει να επιδείξει και ορισμένες ακόμη ενέργειες που αναδεικνύουν την αντίληψη της για την Ελευθερία του Τύπου.

Μια εξ' αυτών, είναι οι αγωγές (SLAPP) του τέως Γενικού Γραμματέα του πρωθυπουργού Γρηγόρη Δημητριάδη, κατά της Εφημερίδας των Συντακτών, των Reporters United και των συντακτών Νικόλα Λεοντόπουλου και Θοδωρή Χονδρόγιαννου αλλά και του Θανάση Κουκάκη σχετικά με δημοσιεύματα και tweets που αφορούν την υπόθεση των παρακολουθήσεων (υπό το φώς της οποίας παραιτήθηκε ο κ. Δημητριάδης), αξιώνοντας συνολικές αποζημιώσεις άνω των 500.000 ευρώ. Για τις αγωγές αυτές, ο ανιψιός του πρωθυπουργού ανακηρύχθηκε «SLAPP Πολιτικός της Χρονιάς». Βέβαια, η αλήθεια είναι πως το φαινόμενο των SLAPP και η γιγάντωση του τα τελευταία χρόνια, δεν αφορά μόνο τις υπέρογκες αποζημιώσεις που ζητά ο κ. Δημητριάδης αλλά αντιθέτως, μια τακτική στην οποία καταφεύγουν ολοένα και περισσότεροι «θιγόμενοι» με απώτερο στόχο τη φίμωση της Ελεύθερης και Ανεξάρτητης Δημοσιογραφίας.

Βέβαια, θα ήταν μάλλον παράδοξο (και εξαιρετικά αισιόδοξο) να περιμένουμε κάτι διαφορετικό στη χώρα που δημοσιογράφοι στοχοποιούνται ανηλεώς και επανειλημμένως από την κυβέρνηση. Οι περιπτώσεις τόσο της Νεκταρίας Σταμούλη όσο και της Ίνγκεμποργκ Μπέουχελ (“have you been to Samos?”) είναι ενδεικτικές.

Όπως και θα ήταν παράδοξο να περιμένουμε κάτι διαφορετικό, στη χώρα που ο ίδιος ο πρωθυπουργός από το βήμα της Βουλής, αναφερόμενος στον Κώστα Βαξεβάνη και την Γιάννα Παπαδάκου σχετικά με τις αποκαλύψεις τους στην υπόθεση Novartis, είχε δηλώσει πως, «αυτό δεν είναι δημοσιογραφία αλλά

συμμορία, αυτό δεν λέγεται ελευθεροτυπία αλλά ελευθεροδολοφονία!», χαρακτηρίζοντας τους ως «υπόκοσμο».

Στην ίδια χώρα, η υπόθεση της διαλεύκανσης της δολοφονίας του Γιώργου Καραϊβάζ χωλαίνει εδώ και δύο χρόνια, με ελάχιστη πρόοδο.

Στην ίδια χώρα, το Μέγαρο Μαξίμου εκτελεί χρέη «αρχισυντάκτη» και τα non papers που αποστέλλει γίνονται οι ειδήσεις των -φίλα προσκείμενων προς την κυβέρνηση- Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, δίχως την παραμικρή δημοσιογραφική παρέμβαση.

Μόνο που κάποιες φορές, τα εν λόγω ΜΜΕ, μάλλον λόγω συνήθειας copy-paste των κυβερνητικών non papers, ξεχνάνε να αφαιρέσουν και τις υποδείξεις που στέλνει το Μαξίμου, όπως συνέβη στα παρακάτω παραδείγματα των liberal.gr και protothema.gr: Εκ των «πρωτοπόρων» της Λίστας Πέτσα σε ποσά χρηματοδοτήσεων. Λόγω «αντικειμενικών κριτηρίων» φανταζόμαστε...

Κορινθίος: Νέα μέτρα ανακοιν... x +

protothema.gr/politics/article/1059905/alert-mitsotakis-aurio-tha-anakoinoso-nea-metra-lockdown-se-thessaloniki-larisa-rodopi/

Όλες οι Ειδήσεις Έκδοση Κυριακής Πρωτοσέλιδο

ΘΕΜΑ

104_6 Δι. Αριστερά: Γιώργος Παπαγιάννης & Θανάσης Τσιτσούλης

Και είμαι σίγουρος ότι αυτή τη σκέψη έκαναν χθες όλες οι Ελληνίδες, όλοι οι Έλληνες, έστω και χωρίς την αφορμή των παρελάσεων ή των παραδοσιακών εκδηλώσεων. Ήταν ο χθεσινός, ένας εορτασμός αυτοσυνηδησίας και ενότητας και αυτό το πνεύμα πρέπει να κρατήσουμε ζωντανό, μετατρέποντάς το σε καθημερινή πρακτική. Ο καθένας στον τομέα του και όλοι μαζί στην Ελλάδα ολόκληρη.

Πέραν των προφανών ειδήσεων δίνουμε μεγάλη έμφαση στην στήριξη του Τσιόδρα έναντι των επιθέσεων από τον Τσίπρα

Δίνουμε ξεχωριστή έμφαση σε αυτό διότι την ώρα της μεγάλης ουστράτευσης στην Ελλάδα και στην Ευρώπη το γεγονός ότι επιλέγουν να στοχοποιούν τους επιστήμονες και ο Τσίπρας στοχοποιεί τον Τσιόδρα είναι απαράδεκτο

[Ειδήσεις σήμερα:](#)

[Αμερικανίδα «αφέντρα» προσφέρει θεραπεία «εξευτελισμού» σε φαν του Τραμπ για να τον απαρνηθούν](#)

[Μία-μία σε «lockdown» οι χώρες της Ευρώπης - Το... σύνθημα έδωσαν Γαλλία και Γερμανία](#)

[Πώς μπορούμε να αποφύγουμε το lockdown - Τι προτείνουν Γερμανοί ειδικοί](#)

liberal.gr/politics/stiri-i-kur-%C2%ADnitsotaki-se-i-%C2%A0tsiodra-apanadecti-i-stochopoi-i-tou/331952

Απόλυτη στήριξη παρέχει ο πρωθυπουργός στον Σπύρο Τσιόδρα κατά τη σημερινή συνεδρίαση του υπουργικού συμβουλίου, χαρακτηρίζοντας «απαράδεκτη» τη στοχοποίησή του από πολιτικούς αντιπάλους της κυβέρνησης.

«Το γεγονός ότι επιλέγουν να στοχοποιούν τους επιστήμονες και ο Τσίπρας στοχοποιεί τον Τσιόδρα είναι απαράδεκτο», τόνισε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης. «Εδώ είμαστε να ασκήσουν κριτική στην κυβέρνηση», τόνισε ο πρωθυπουργός.

Συγκεκριμένα ο πρωθυπουργός είπε: «Βρίσκω απαράδεκτο το γεγονός ότι κάποιος έχουν επιλέξει να στοχοποιήσουν επιστήμονες. Και θεωρώ ότι συγκεκριμένα η στοχοποίηση του καθηγητή, του κ. Τσιόδρα, η οποία είναι πολύ συστηματική τις τελευταίες μέρες, είναι απαράδεκτη. Εάν θέλουν οι πολιτικοί μας αντίπαλοι να μας ασκήσουν κριτική, εδώ είμαστε να ασκήσουν κριτική στην κυβέρνηση, σε μένα προσωπικά, στους υεθθθνους υπουργούς, αλλά να στοχοποιούνται επιστήμονες οι οποίοι το μόνο το οποίο κάνουν, είναι να καταθέτουν την επιστημονική τους γνώση προς κρίση στην Πολιτεία για να παίρνουμε εμείς τις αποφάσεις, είναι κάτι το οποίο θεωρώ ότι είναι τελείως-τελείως λανθασμένο, ειδικά σε μία συγκυρία όπου πρέπει και πάλι να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη της κοινωνίας για την ορθότητα των μέτρων που λαμβάνουμε. Πέραν των προφανών ειδήσεων δίνουμε μεγάλη έμφαση στην στήριξη του Τσιόδρα έναντι των ειδήσεων από τον Τσίπρα. Δίνουμε ξεχωριστή έμφαση σε αυτό διότι την ώρα της μεγάλης ευστράτευσης στην Ελλάδα και στην Ευρώπη το γεγονός ότι επιλέγουν να στοχοποιούν τους επιστήμονες και ο Τσίπρας στοχοποιεί τον Τσιόδρα είναι απαράδεκτο».

ΤΑΞΙΔΙΑ

12:31 Αποουσιασμό για την επίθεση στη Νίκαια παρήζει το ΥΠΕΞ

12:44 BARECA: Οι διάκτιτες της επίθεσης και οι κτιστηματρες τρεφν τα μάτρα υγμής

12:40 Σπύρος Κυρ. Μητσοτάκης σε Σ. Τσιόδρα: Απαράδεκτη η στοχοποίηση του

12:36 Ντ. Σαυόλι για επίθεση στη Νίκαια: Έχουμε καθήκον να σταθούμε μαζί ενάντια στη βία

Συλλογή με όλες τις ειδήσεις

Μηνες τώρα στο NBG Internet Banking ή έλα σε ένα Κατάστημα μας

Πάντως, οφείλουμε να αναφέρουμε ότι στην Ελλάδα, τη χώρα που συμβαίνουν όλα παραπάνω, στη χώρα που παρατηρείται συστηματική υποβάθμιση της Ελευθερία του Τύπου με κυβερνητική ευθύνη και πρωτοβουλία, στη χώρα που κυριαρχεί η εργασιακή επισφάλεια για τους δημοσιογράφους, ορισμένοι εξαιρούνται.

Ορισμένοι, ζουν στη δική τους «Γη της Δημοσιογραφικής Επαγγελίας» με «εγγύηση» και (προς όφελος βέβαια) της κυβέρνησης.

Για παράδειγμα, ο Δημήτρης Γιαννίρης, ο οποίος από το 2019, είναι συνεργάτης του υπουργού Επικρατείας Γιώργου Γεραπετρίτη, έχοντας παράλληλα ραδιοφωνική εκπομπή στον ΣΚΑΪ και όντας παραγωγός εκπομπών των κύριων Πορτοσάλτε και Τζίμα, «που καλούν τον υπουργό από τον οποίο ο κ. Γιαννίρης πληρώνεται», όπως αναφέρει αποκαλυπτικό δημοσίευμα των Reporters United. Παρεμφερή περίπτωση δημοσιογραφικού ασυμβίβαστου είχαν αποκαλύψει οι Reporters United και για τον Δημήτρη Μιχαλέλη, ο οποίος είχε εκπομπή στον Real FM, όντας ταυτόχρονα σύμβουλος του πρώην υπουργού Μεταφορών Κώστα Αχ. Καραμανλή.

Εν κατακλείδι, είναι ηλίου φαινότορο λοιπόν ότι, όπως περιγράψαμε όσο πιο συνοπτικά γινόταν, πως η Μητσοτάκης Α.Ε, όχι μόνο δεν υπερασπίζεται την Ελευθερία του Τύπου στη χώρα μας αλλά νομοθετεί και πράττει συστηματικά εναντίον της και υπέρ ενός ολοένα και πιο ελεγχόμενου, από την ίδια και τους ολιγάρχες, μιντιακού τοπίου. Όσο και να αλαλάζουν ο πρωθυπουργός, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος και οι διάφοροι παρατρεχάμενοι τους πως η κριτική γίνεται με κομματικά και ιδεολογικά κίνητρα, η 108η θέση στη σχετική λίστα είναι απλά μια ακόμα ένδειξη της χρεοκοπίας του αφηγήματός τους όχι μόνο στην συνείδηση των Ελλήνων πολιτών άλλα και στο πεδίο των διεθνών οργανώσεων και θεσμών. Φαίνεται πως οι εναλλακτική πραγματικότητα που μας σερβίρεται καθημερινά μέσω των οθονών μας, έχει περάσει προ πολλού την ημερομηνία λήξης της και το μόνο που μένει είναι να την πετάξουμε στα σκουπίδια την 21η Μαΐου και να ξεφορτωθούμε την δυσωδία της.

